

Osavuosikatsaus Tammi-syyskuu 2018

RAISIO OYJ

KALANREHUJEN VIENTIKIELTO VENÄJÄLLE PAINOI RAISION KOLMATTAA VUOSINELJÄNNESTÄ

Heinä-syyskuu 2018, jatkuvat toiminnot

- Konsernin liikevaihto oli 63,1 (67,7) miljoonaa euroa.
Liiketulos oli 7,8 (10,3 ja vertailukelpoinen liiketulos 10,8) miljoonaa euroa, mikä on 12,3 (15,3 ja vertailukelpoinen liiketulos 15,9) % liikevaihdosta.
- Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 51,9 (48,9) miljoonaa euroa, mutta vertailukelpoinen liikevaihto oli viime vuoden tasolla.
Liiketulos oli 7,3 (9,3) miljoonaa euroa, mikä on 14,1 (19,0) % liikevaihdosta.
- Raisioaqua-yksikön liikevaihto oli 10,9 (18,4) miljoonaa euroa.
Liiketulos oli 0,9 (2,7) miljoonaa euroa, mikä on 8,6 (14,8) % liikevaihdosta.

Tammi-syyskuu 2018, jatkuvat toiminnot

- Konsernin liikevaihto oli 172,6 (180,9) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 20,6 (29,2) miljoonaa euroa, mikä on 11,9 (16,1) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 18,6 (56,4) miljoonaa euroa, mikä on 10,8 (31,2) % liikevaihdosta.
Vertailukauden liiketulos sisältää Southallin tehdaskiinteistön 28,3 miljoonan euron myyntivoiton.
- Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 147,8 (150,8) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 22,5 (29,8) miljoonaa euroa, mikä on 15,2 (19,8) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 22,3 (29,8) miljoonaa euroa, mikä on 15,1 (19,8) % liikevaihdosta.
- Raisioaqua-yksikön liikevaihto oli 23,9 (29,2) miljoonaa euroa.
Liiketulos oli 0,2 (3,1) miljoonaa euroa, mikä on 1,0 (10,5) % liikevaihdosta.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

"Koko katsauskauden Kilpailu- ja kuluttajaviraston tarkastelussa ollut naudanrehuliiketoiminnan myynti toteutui katsauskauden jälkeen ja liiketoiminta siirtyi uudelle omistajalle 1.11.2018. Kauppahinta oli 34 miljoonaa euroa. Raision myyntivoitto on noin 12,5 miljoonaa euroa. Naudanrehuliiketoiminnan myynnin myötä Raisio jatkaa keskittymistä terveelliseen ja kasvipohjaiseen ruokaan sekä kalanrehuihin. Molempia Raision liiketoiminta-alueita tukevat vahvat megatrendit.

Raision kolmannen vuosineljänneksen liiketulos laski vertailukaudesta erityisesti Raisioaquan kalanrehujen Venäjän viennin keskeytymisestä johtuen. Tästä syystä yksikön liiketulos jäi 1,8 miljoonaa euroa ja liikevaihto 7,6 miljoonaa euroa vertailukautta heikommaksi. Aktiivinen työ Venäjän vientikiellon poistamiseksi jatkuu edelleen. Tällä hetkellä emme pysty määrittelemään tarkkaa ajankohtaa rajan aukeamiselle.

Raisio myös lisäsi suunnitelmansa mukaisesti markkinointipanostuksia pääbrändeihinsä Benecoliin ja Elovenaan noin miljoonalla eurolla uutuustuotteiden myynnin vauhdittamiseksi.

Olemme toteuttaneet suunnitelmiamme mukaisesti korjaavia toimenpiteitä niillä markkinoilla, joilla liikevaihdon ja kannattavuuden kehitys ei alkuvuonna vastannut odotuksia. Venäjällä toteutettujen hinnankorotusten ansiosta liikevaihto ja kannattavuus paikallisessa valuutassa palautuivat jo vertailukauden tasolle. Puolassa toteutettujen tervehdyttämistoimenpiteiden ja ydinliiketoimintaan keskittymisen myötä liikevaihdon lasku on pysäytetty ja ensimmäisen vuosipuoliskon aikainen negatiivinen tuloskehitys on käännetty. Aiemmin ulkopuolisen jakelijan hoitama Irlannin liiketoiminta otettiin syyskuussa Raision oman organisaation vastuulle. Toimintamallin muutos mahdollistaa kasvufokuksen markkinalla, jolla Benecol-brändin asema on entuudestaan vahva.

Poikkeuksellisen kuivan kasvukauden seurauksena Suomen viljasato jäi pienimmäksi yli 30 vuoteen. Myös Euroopan viljasato jäi viime vuotta pienemmäksi. Suomessa viljan hinta on noussut merkittävästi viime keväästä. Vahvojen brändiemme turvin pystymme viemään kohonneet raaka-ainekustannukset tuotteiden hintoihin.

Kuluttajien kiinnostus kasvipohjaiseen ruokaan jatkaa kasvuaan. Myös kaurabuumi jatkuu vahvana. Elokuun lopussa Raisio toi markkinoille uuden kaurainnovaation. Elovena Muru Kaurajauhis on helppokäyttöinen sekä sisältää runsaasti kauraa, proteiinia ja kuitua. Tuotetta voi käyttää jauhelihan tavoin kaikessa ruoanlaitossa, mikä moninkertaistaa Elovena Murun kasvupotentiaalin. Kuluttajat ovat ottaneet uutuuden innostuneesti vastaan ja Elovena Muru on noussut nopeasti taistoon kategorian markkinajohtajuudesta.”

RAISIO-KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

	7-9/2018			7-9/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Tuloslaskelma						
Liikevaihto, M€	63,1	15,5	78,7	67,7	41,1	108,8
Liikevaihdon muutos, %	-6,7	-	-	10,6	-	-
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	7,8	1,0	8,8	10,8	2,2	13,0
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta, %	12,3	6,6	11,2	15,9	5,4	12,0
Liiketulos, M€	7,8	0,9	8,7	10,3	2,7	13,0
Liiketulos liikevaihdosta, %	12,3	5,9	11,0	15,3	6,5	12,0
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	9,2	1,0	10,2	12,4	3,4	15,8
Käyttökate, M€	9,2	0,9	10,1	11,9	3,4	15,4
Rahoitustuotot ja -kulut, M€	-0,1	0,00	-0,1	-0,7	-0,1	-0,8
Vertailukelpoinen tulos/osake, €	0,04	0,01	0,04	0,05	0,01	0,06
Tulos/osake, €	0,04	0,00	0,04	0,05	0,01	0,06
Tase						
Investoinnit, M€	1,2	0,2	1,4	0,9	0,9	1,7

	1-9/2018			1-9/2017			2017		
	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä
Tuloslaskelma									
Liikevaihto, M€	172,6	52,0	224,6	180,9	124,6	305,5	234,6	168,3	402,8
Liikevaihdon muutos, %	-4,6	-	-	-11,8	-	-	-9,1	-	-
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	20,6	3,3	23,9	29,2	7,5	36,7	35,9	10,0	45,9
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta, %	11,9	6,3	10,6	16,1	6,0	12,0	15,3	5,9	11,4
Liiketulos, M€	18,6	3,1	21,8	56,4	-21,4	35,0	54,1	-57,3	-3,2
Liiketulos liikevaihdosta, %	10,8	6,0	9,7	31,2	-17,2	11,5	23,0	-34,1	-0,8
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	24,8	3,8	28,6	33,8	11,1	44,8	42,2	14,8	57,0
Käyttökate, M€	22,9	3,6	26,5	61,0	11,1	72,1	68,1	-23,7	44,4
Rahoitustuotot ja -kulut, M€	-0,1	0,0	-0,1	-1,1	-0,4	-1,4	-1,4	-0,3	-1,7
Vertailukelpoinen tulos/osake, €	0,10	0,02	0,12	0,14	0,04	0,18	0,17	0,05	0,22
Tulos/osake, €	0,09	0,02	0,11	0,28	-0,15	0,14	0,26	-0,37	-0,11

	1-9/2018			1-9/2017			2017		
	Jatku- vat	Lopete- tut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lopete- tut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lopete- tut	Yhteen- sä
Tase									
Omaparaisuusaste, %	76,7	-	-	69,6	-	-	73,4	-	-
Nettovelkaantumis- aste, %	-30,0	-	-	-3,9	-	-	-39,8	-	-
Korollinen netto- rahoitusvelka, M€	-76,4	-	-	-11,9	-	-	-105,1	-	-
Oma pää- oma/osake, €	1,62	-	-	1,93	-	-	1,68	-	-
Investoinnit, M€	3,7	0,3	4,0	8,4	2,9	11,3	10,1	5,7	15,8

TALOUDELLINEN RAPORTOINTI

Raisio uudisti alkuvuonna organisaatorakenteensa. Yhtiö julkisti 4.5.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen naudanrehuliiketoimintansa myynnistä Lantmännen Agro Oy:lle ja liiketoiminta siirtyi ostajalle 1.11.2018. Tästä johtuen yhtiö on muuttanut taloudellista raportointiaan ja raportoitavia segmenttejä. Raision jatkuvina toimintoina raportoitavat segmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet (aiemmin Brändit), Raisioaqua (aiemmin osa Raisioagroa) ja Muut toiminnot.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti koostuu toimintasegmenteistä, jotka ovat Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa sekä Muu maailma (aiemmin Terveelliset elintarvikkeet, Benecol, Makeiset 29.12.2017 asti ja Benemilk). Vuonna 2017 osana Raisioagro-segmenttiä raportoitu viljakauppa-liiketoiminta on raportoitu 1.1.2018 alkaen osana Terveelliset elintarvikkeet -yksikön Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintoja.

Raisioaqua-segmentti koostuu kalanrehuliiketoiminnasta, joka raportoidaan jatkuvana toimintona ja erillisenä toimintasegmenttinä. Lantmännen Agrolle myyty Raision naudanrehuliiketoiminta, joka aikaisemmin raportoitiin Raisioagro-segmentissä, raportoidaan lopetettuna toimintona IFRS 5:n mukaisesti. Naudanrehuliiketoiminnan varat ja velat on luokiteltu myytävänä oleviksi.

Benemilk on raportoitu 1.1.2018 alkaen osana Muut toiminnot -segmenttiä.

Raisio-konsernin loppuvuonna 2017 myymä makeisliiketoiminta raportoitiin lopetettuna toimintona vuoden 2017 tilinpäätöksessä IFRS 5:n mukaisesti. Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja tunnuslukujen osalta.

Vertailukausien taloudelliset luvut on muutettu vastaamaan Raision uutta taloudellisen raportoinnin rakennetta. Tässä raportissa sulkeissa olevat luvut viittaavat vastaavaan ajankohtaan tai -jaksoon vuotta aiemmin.

TALOUDELLINEN KATSAUS HEINÄ-SYYSKUULTA 2018

Liikevaihto, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 63,1 (67,7) miljoonaa euroa. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 51,9 (48,9) miljoonaa euroa, Raisioaquan 10,9 (18,4) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,4 (0,3) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa pienensi merkittävimmin Raisioaquan Venäjän viennin keskeytyminen 4.8.2018 alkaen. Venäjän viranomaiset sulki rajan kesä-heinäkuuhun 2018 ajoittuneen gmo-tapauksen seurauksena.

Viljakaupan liikevaihto kasvoi vertailukaudesta kolmella miljoonalla eurolla rakenteellisen järjestelyn seurauksena, koska Terveelliset elintarvikkeet -yksikön Pohjois-Euroopan liiketoimintaan alkuvuonna siirretty viljakauppa-liiketoiminta osti viljaa myös myydylle naudanrehuliiketoiminnalle, joka käsitellään lopetettuna toimintona. Tästä johtuen naudanrehujen valmistukseen ostettu vilja näkyy liikevaihtoa nostavana ulkoisena myyntinä. Vuonna 2017 viljakauppa-liiketoiminta oli osa Raisioagroa, joten Suomessa, Venäjällä ja Ukrainassa myytävien elintarvikkeiden valmistukseen ostettu vilja oli konsernin sisäistä kauppaa.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoon oli 0,1 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Tulos, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin liiketulos oli 7,8 (10,3 ja vertailukelpoinen liiketulos 10,8) miljoonaa euroa, mikä on 12,3 (15,3 ja vertailukelpoinen liiketulos 15,9) prosenttia liikevaihdosta. Merkittävimmin liiketulosta pienensivät Raisioaquan Venäjän viennin keskeytyminen sekä suunnitelmien mukainen markkinointipanostusten lisääminen pääbrändeihin.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liiketulos oli 7,3 (9,3) miljoonaa euroa ja Raisioaquan 0,9 (2,7) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulos oli -0,5 (-1,7 ja vertailukelpoinen liiketulos -1,3) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulosta paransivat konsernikustannusten pieneneminen ja yt-neuvottelujen tuomat kustannussäästöt.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutuksella konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoiseen liiketulokseen ei ollut vaikutusta. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liiketulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 1,5 (1,6) miljoonaa euroa. Konsernin nettorahoituserät olivat -0,1 (-0,7) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 7,6 (9,6 ja vertailukelpoinen tulos ennen veroja 10,0) miljoonaa euroa. Konsernin tulos verojen jälkeen oli 5,9 (7,6 ja vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen 7,9) miljoonaa euroa. Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,04 (0,05 ja vertailukelpoinen osakekohtainen tulos 0,05) euroa.

TALOUDELLINEN KATSAUS TAMMI-SYYSKUUULTA 2018

Liikevaihto, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 172,6 (180,9) miljoonaa euroa. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 147,8 (150,8) miljoonaa euroa, Raisioaquan 23,9 (29,2) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,1 (1,0) miljoonaa euroa. Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoon oli -0,6 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta oli 109,1 (120,4) miljoonaa euroa, mikä on 63,2 (66,5) prosenttia liikevaihdosta. Suomen liiketoimintojen osuus Raisio-konsernin liikevaihdosta oli yli 35 prosenttia, Ison-Britannian vajaa 30 prosenttia, muun Euroopan yli 30 prosenttia ja muun maailman selvästi alle 5 prosenttia.

Tulos, jatkuvat toiminnot

Konsernin vertailukelpoinen liike-tulos oli 20,6 (29,2) ja liike-tulos 18,6 (56,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liike-tulos oli 11,9 (16,1) ja liike-tulos 10,8 (31,2) prosenttia liikevaihdosta. Vertailukauden liike-tulos sisältää Southallin tehdaskiinteistön 28,3 miljoonan euron myyntivoiton.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liike-tulos oli 22,5 (29,8) ja liike-tulos 22,3 (29,8) miljoonaa euroa. Raisioaqua:n liike-tulos oli 0,2 (3,1) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen vertailukelpoinen liike-tulos oli -2,1 (-3,7) ja liike-tulos -3,9 (23,6) miljoonaa euroa.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liike-tulokseen oli noin -0,1 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liike-tulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Poistot ja arvonalennukset olivat 4,3 (4,5) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät olivat -0,1 (-1,1) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 20,5 (28,1) ja tulos ennen veroja 18,5 (55,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen oli 15,9 (22,3) ja tulos verojen jälkeen 14,4 (44,4) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,10 (0,14) ja osakekohtainen tulos 0,09 (0,28) euroa.

VERTAILUKELPOISEEN LIIKETULOKSEEN VAIKUTTAVAT ERÄT
jatkuvat ja lopetetut toiminnot, miljoonaa euroa

	7-9/2018			7-9/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Vertailukelpoinen liike-tulos	7,8	1,0	8,8	10,8	2,2	13,0
+ myyntivoitot	-	-	-	-0,4	-	-0,4
- luovutustappiot	-	-	-	-	-	-
- arvonalentumiset aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-	-	-	-	0,4	0,4
- arvonalentumiset vaihto-omaisuus	-	-	-	-	-	-
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-	-0,1	-0,1	0,0	-	0,0
+/- muut erät	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	0,0	-0,1	-0,1	-0,4	0,4	0,0
Liike-tulos	7,8	0,9	8,7	10,3	2,7	13,0

	1-9/2018			1-9/2017			2017		
	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä
Vertailukelpoinen liikelulos	20,6	3,3	23,9	29,2	7,5	36,7	35,9	10,0	45,9
+ myyntivoitot	-	-	-	28,3	-	28,3	28,0	-	28,0
- luovutustappiot	-	-	-	-	-	-	-	-38,4	-38,4
- arvonalentumiset aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-	-	-	-	-28,9	-28,9	-7,8	-28,7	-36,5
- arvonalentumiset vaihto-omaisuus	-	-	-	-	-	-	-0,7	-	-0,7
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamis-hankkeet	-1,9	-0,2	-2,1	-1,1	-	-1,1	-1,3	-0,1	-1,5
+/- muut erät	-	-	-	-	-	-	-0,1	-	-0,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yht.	-1,9	-0,2	-2,1	27,2	-28,9	-1,6	18,1	-67,3	-49,1
Liikelulos	18,6	3,1	21,8	56,4	-21,4	35,0	54,1	-57,3	-3,2

VERTAILUKELPOISEEN KÄYTTÖKATTEeseen VAIKUTTAVAT ERÄT
jatkuvat ja lopetetut toiminnot, täsmäytys liikelulokseen, miljoonaa euroa

	7-9/2018			7-9/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Vertailukelpoinen käyttökate	9,2	1,0	10,2	12,4	3,4	15,8
+/- Poistot ja arvonalentumiset	-	-	-	-	-0,4	-0,4
+/- Liikelulokseen vaikuttavat erät	-	-0,1	-0,1	-0,4	0,4	0,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	0,0	-0,1	-0,1	-0,4	0,0	-0,4
Käyttökate	9,2	0,9	10,1	11,9	3,4	15,4
+/- Arvonalentumiset	-	-	-	-	1,4	1,4
+/- Poistot	-1,5	0,0	-1,5	-1,6	-2,1	-3,7
Liikelulos	7,8	0,9	8,7	10,3	2,7	13,0

	1-9/2018			1-9/2017			2017		
	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä
Vertailukelpoinen käyttökate	24,8	3,8	28,6	33,8	11,1	44,8	42,2	14,8	57,0
+/- Poistot ja arvonalentumiset	-	-	-	-	28,9	28,9	7,8	28,7	36,5
+/- Liikelulokseen vaikuttavat erät	-1,9	-0,2	-2,1	27,2	-28,9	-1,6	18,1	-67,3	-49,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-1,9	-0,2	-2,1	27,2	0,0	27,2	25,9	-38,5	-12,5
Käyttökate	22,9	3,6	26,5	61,0	11,1	72,1	68,1	-23,7	44,4
+/- Arvonalentumiset	-	-	-	-	-28,9	-28,9	-8,0	-28,7	-36,7
+/- Poistot	-4,3	-0,4	-4,7	-4,5	-3,6	-8,2	-6,0	-4,9	-10,9
Liikelulos	18,6	3,1	21,8	56,4	-21,4	35,0	54,1	-57,3	-3,2

TASE, RAHAVIRTA JA RAHOITUS, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin taseen loppusumma oli syyskuun lopussa 332,1 (31.12.2017: 361,3) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 254,7 (31.12.2017: 264,0) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 1,62 (31.12.2017: 1,68) euroa. Erittely oman pääoman muutoksista on jäljempänä katsauksen taulukko-osassa.

Liiketoiminnan rahavirta oli tammi-syyskuussa 4,0 (29,0) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma oli syyskuun lopussa 35,2 (31.12.2017: 18,0 ja 30.9.2017: 16,7) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman lisäys vuodenvaihteesta johtui suurimmalta osin raaka-ainevarastoihin liittyvästä vaihto-omaisuuden määrän suunnitellusta kasvusta.

Konsernin korolliset rahoitusvelat syyskuun lopussa olivat 34,4 (31.12.2017: 45,9) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli -76,4 (31.12.2017: -105,1) miljoonaa euroa.

Raisiolla oli syyskuun lopussa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja sekä raha- ja pankkisaamisia yhteensä 110,8 miljoonaa euroa. Sen lisäksi yhtiöllä on sitova, nostamaton 50,0 miljoonan euron luottolimiittisopimus. Kassavarat on hajautettuna pankkitalletuksiin pohjoismaisissa pankeissa tai muutoin matalariskisiin sijoituskohteisiin.

Konsernin omavaraisuusaste syyskuun lopussa oli 76,7 (31.12.2017: 73,4) prosenttia ja nettovelkaantumisaste oli -30,0 (31.12.2017: -39,8) prosenttia. Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 9,4 (31.12.2017: 10,0) ja sijoitetun pääoman tuotto oli 8,6 (31.12.2017: 15,1) prosenttia.

INVESTOINNIT, jatkuvat toiminnot

Heinä-syyskuussa konsernin investoinnit olivat 1,2 (0,9) miljoonaa euroa, mikä on 1,9 (1,3) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön investoinnit olivat 0,6 (0,4) miljoonaa euroa, Raisioaquan 0,4 (-0,1) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,3 (0,5) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa konsernin investoinnit olivat 3,7 (8,4) miljoonaa euroa, mikä on 2,1 (4,6) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön investoinnit olivat 1,6 (0,9) miljoonaa euroa, Raisioaquan 1,3 (2,0) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,8 (5,5) miljoonaa euroa.

TUTKIMUS JA KEHITYS, jatkuvat toiminnot

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat heinä-syyskuussa 0,8 (0,6) miljoonaa euroa, mikä on 1,3 (0,8) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 0,5 (0,4) miljoonaa euroa, Raisioaquan 0,3 (0,1) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,0 (0,1) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 2,1 (1,9) miljoonaa euroa, mikä on 1,2 (1,0) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 1,4 (1,4) miljoonaa euroa, Raisioaquan 0,6 (0,3) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,1 (0,3) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet

Raision kuluttajabrändien tuotekehitystä ohjaavat Raision tarkoituksessaan määrittelemät periaatteet: hyvä maku, terveellisyys, sydänterveys, kokonaisvaltainen hyvinvointi ja kestävä kehitys.

Raisio toi markkinoille uuden kaurainnovaation. Elovena Muru Kaurajauhis on helppokäyttöinen sekä sisältää runsaasti proteiinia ja kuitua. Tuote sisältää 41 prosenttia kauraa, mikä on reilusti enemmän kuin muissa kasviproteiinituotteissa. Elovena Murussa on reilusti kuitua ja yhtä paljon proteiinia kuin jauhelihaa.

Elovena Muru on neutraalin makuinen ja käytettävyydeltään lähellä jauhelihaa, joten se sopii kaikille jotka haluavat lisätä kasvisruuan osuutta ruokavaliossaan. Kilpailukykyisen hintansa ja helppokäyttöisyytensä ansiosta Muru on todellinen koko kansan kasviproteiini. Tuote valmistetaan Suomessa.

Raisioaqua

Raision kalanrehuliiketoiminta Raisioaqua keskittyy tuotteisiin ja palveluihin, jotka entisestään varmistavat kalojen hyvinvointia ja tuotannon tehokkuutta sekä edistävät vastuullista kalankasvatusta.

Raisioaqua jatkoi voimakasta panostusta digitaalisen Kasvuluotain-sovelluksen jatkokehittämiseen. Tietokone- ja mobiilisovelluksen kehitys on ollut selvästi ennakoitua nopeampaa, koska asiakkailta on tullut hyviä ja heitä palvelevia kehitysideoita, jotka on toteutettu. Myös Kasvuluotaimen toiminnallisuudet tulevat olemaan selvästi ennakoitua monipuolisemmat, minkä ansiosta sitä voidaankin kutsua kalankasvatuslaitoksen toiminnanohjausjärjestelmäksi. Kasvuluotain on asiakkaiden käytössä Suomessa, Venäjällä ja Virossa.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

TERVEELLISET ELINTARVIKKEET -YKSIKKÖ

Terveelliset elintarvikkeet -yksikköön kuuluvat kaikki Raision ruokaan liittyvät liiketoiminnot.

Toimintaympäristö

Globaalit ilmiöt, kuten ilmastonmuutos, niukkuus raaka-aineista, väestörakenteen muutos, teknologiset läpimurrot ja tiedonkulun nopeutuminen vaikuttavat kuluttajien käyttäytymiseen ja näkyvät myös elintarvikealalla. Niiden ansiosta tarve terveellisille ja hyvinvointia edistäville tuotteille ja palveluille kasvaa entisestään.

Terveellinen ja vastuullisesti tuotettu ruoka kiinnostaa kuluttajia kaikilla Raision markkina-alueilla. Kuluttajia ohjaavia ruokaan ja terveyteen liittyviä trendejä ovat muun muassa luonnollinen terveellisyys, vatsan hyvinvointi, hyvät hiilihydraatit, kasvipohjaiset raaka-aineet sekä proteiini.

Suomessa pitkään jatkunut välipalasyömisien kasvu on hidastunut ja sen rinnalla myös ruokailu ja yhdessä syöminen koetaan tärkeäksi. Kiireisessä arjessa aterioilta ja välipaloilta odotetaan helppokäyttöisyyttä. Luotettavat brändit ja luonnollisista raaka-aineista valmistetut tuotteet ovat kuluttajien suosiossa.

Suomen viljasato

Suomen poikkeuksellisen kuivasta kasvukaudesta johtuen viljasato jäi 2,7 miljoonaan tonniin, mikä on pienin kokonaistuotanto yli 30 vuoteen. Viljojen hehtaarisadot jäivät normaalitasosta koko maassa, mutta selvästi heikoin tilanne oli Etelä-Suomessa. Myös Euroopassa satotasot jäivät kauas normaalista. Viljojen hinnat ovat nousseet useita kymmeniä prosentteja kesästä.

Suomessa kaikkien viljalajien sato jäi alle niiden kotimaisen vuotuisen käytön. Heikoin tilanne on rukiilla. Kotimaan ruissato riittää kattamaan noin puolet suomalaisten myllyjen käytöstä. Vehnän laatu on hyvä ja täyttää suurelta osin myllyvehnän laatuvaatimukset. Kaura kärsi laadullisesti vedenpuutteesta eniten, mutta todennäköisesti tuontiin ei tarvitse turvautua. Raision tavoitteena on turvata kotimainen raaka-aine sekä vehnä- että kauratuotteisiinsa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot

	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat
Liikevaihto, M€	51,9	48,9	147,8	150,8	201,4
Pohjois- ja Itä-Eurooppa, M€	27,5	24,4	74,4	74,7	98,1
Länsi-Eurooppa, M€	16,0	16,1	49,4	51,3	68,2
Muu maailma, M€	8,3	8,4	24,0	24,8	35,2
Vertailukelpoinen liike-tulos, M€	7,3	9,3	22,5	29,8	39,3
Vertailukelpoinen liike-tulos, %	14,1	19,0	15,2	19,8	19,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, M€	-	-	-0,2	-	-0,9
Liike-tulos, M€	7,3	9,3	22,3	29,8	38,4
Liike-tulos, %	14,1	19,0	15,1	19,8	19,0
Investoinnit, M€	0,6	0,4	1,6	0,9	1,5
Nettovarallisuus, M€	123,6	115,0	123,6	115,0	116,7

miljoonaa euroa	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat
Vertailukelpoinen liike-tulos	7,3	9,3	22,5	29,8	39,3
+ myyntivoitot	-	-	-	-	-
- luovutustappiot	-	-	-	-	-
- arvonalentumiset aineettomat hyödykkeet	-	-	-	-	-0,2
- arvonalentumiset vaihto-omaisuus	-	-	-	-	-0,7
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-	-	-0,2	-	-
+/- muut erät	-	-	-	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yht.	-	-	-0,2	-	-0,9
Liike-tulos	7,3	9,3	22,3	29,8	38,4

Taloudellinen katsaus heinä-syyskuulta, jatkuvat toiminnot

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 51,9 (48,9) miljoonaa euroa. Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 27,5 (24,4) miljoonaa euroa, Länsi-Euroopan 16,0 (16,1) miljoonaa euroa ja Muun maailman 8,3 (8,4) miljoonaa euroa.

Viljakaupan liikevaihto kasvoi vertailukaudesta kolmella miljoonalla eurolla rakenteellisen järjestelyn seurauksena, koska Terveelliset elintarvikkeet -yksikön Pohjois-Euroopan liiketoimintaan alkuvuonna siirretty viljakauppa-liiketoiminta osti viljaa myös myydylle naudanrehuliiketoiminnalle, joka käsitellään lopetettuna toimintona. Tästä johtuen naudanrehujen valmistukseen ostettu vilja näkyy liikevaihtoa nostavana ulkoisena myyntinä. Vuonna 2017 viljakauppa-liiketoiminta oli osa Raisioagroa, joten Suomessa, Venäjällä ja Ukrainassa myytävien elintarvikkeiden valmistukseen ostettu vilja oli konsernin sisäistä kauppaa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihdosta yli 50 prosenttia kertyi Pohjois- ja Itä-Euroopasta, missä Raision tunnettuja brändejä ovat Elovena, Benecol, Nordic, Sunnuntai, Nalle ja Torino. Yli 30 prosenttia liikevaihdosta kertyi Benecol-tuotteiden myynnistä Länsi-Euroopan markkinoilla Isossa-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa. Loput yli 15 prosenttia liikevaihdosta tuli Muu maailma -liiketoiminnasta. Sen liikevaihto muodostui suurimmalta osin Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, myynnistä.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liiketulos oli 7,3 (9,3) miljoonaa euroa, mikä on 14,1 (19,0) prosenttia liikevaihdosta. Raisio lisäsi markkinointipanostuksia Benecol- ja Elovena-brändien kasvun tukemiseen miljoonaa euroa. Viljan hinnan merkittävä nousu on haaste myös Raision viljapohjaisten elintarvikkeiden kannattavuudelle.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus liikevaihtoon oli 0,1 miljoonaa euroa. Liiketulokseen konversiolla ei ollut vaikutusta. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Taloudellinen katsaus tammi-syyskuulta, jatkuvat toiminnot

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 147,8 (150,8) miljoonaa euroa. Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 74,4 (74,7) miljoonaa euroa, Länsi-Euroopan 49,4 (51,3) miljoonaa euroa ja Muun maailman 24,0 (24,8) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 22,5 (29,8) miljoonaa euroa, mikä on 15,2 (19,8) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 22,3 (29,8) miljoonaa euroa eli 15,1 (19,8) prosenttia liikevaihdosta. Vertailukauden 2017 liiketulokseen sisältyi noin 0,7 miljoonan euron eläkemaksujen palautus Raision ruotsalaiselle tytäryhtiölle.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus liikevaihtoon oli -0,6 miljoonaa euroa ja liiketulokseen -0,1 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Liiketoimintakatsaukset heinä-syyskuulta, jatkuvat toiminnot

Pohjois- ja Itä-Eurooppa

Pohjois- ja Itä-Euroopan päämarkkina-alueet ovat Suomi, Puola, Venäjä ja Ukraina. Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 27,5 (24,4) miljoonaa euroa.

Suomessa Benecol- ja Elovena-brändien myynti oli hyvällä vertailukauden tasolla. Benecol-tehojuomien ja Torino-pastojen myynnin kasvu jatkui vahvana. Muiden kuluttajabrändien ja teollisuustuotteiden myynti jäi vertailukaudesta. Raision uuden kaurainnovaation, Elovena Muru Kaurajauhiksen, mittava lanseerauskampanja innosti kuluttajia kokeilemaan uutuutta ja rakensi brändin tunnettua. Elovena Muru Kaurajauhis on kasvipohjainen ja kotimainen vaihtoehto jauhelihalle.

Raision päätuotteet Venäjällä ja Ukrainassa ovat Nordic-hiutaleet. Venäjällä toteutettiin hinnankorotus, jonka ansiosta liikevaihto paikallisessa valuutassa oli vertailukauden tasolla. Euroina liikevaihto jäi hieman vertailukaudesta valuutan negatiivisesta vaikutuksesta johtuen. Raisio jatkaa toimenpiteitä Venäjän liiketoiminnan kääntämiseksi kasvuun ja kannattavuuden parantamiseksi. Ukrainassa Nordic-hiutaleiden myynnin vahva kasvu jatkui.

Puolassa Raisio keskittyy Benecol-kuluttajatuotteisiin. Organisaatio ja kulurakenne on uudistettu siten, että ne tukevat keskittymistä ydinliiketoimintaan. Liikevaihto jäi edelleen merkittävästi vertailukautta pienemmäksi, mutta pahin liuku on saatu pysähtymään. Puolan osuus Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihdosta on alle viisi prosenttia. Liiketulos oli tappiollinen. Raisio jatkaa toimenpiteitä liiketoiminnan tervehdyttämiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi tavoitteellisella, mutta realistisella aikataululla.

Länsi-Eurooppa

Länsi-Euroopan liiketoiminnan markkina-alueet ovat Iso-Britannia, Irlanti ja Belgia. Näiden markkinoiden liikevaihto muodostuu Benecol-kuluttajatuotteiden myynnistä. Länsi-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 16,0 (16,1) miljoonaa euroa.

Iso-Britannian liikevaihto oli vertailukauden tasolla. Benecol-levitteiden myynti jäi hieman vertailukaudesta, mutta jogurttijuomien myynti kasvoi. Katsauskaudella jatkettiin Benecol-uutuustuotteiden jakelupeiton rakentamista olemassa oleviin ja uusiin jakelukanaviin. Uudet kategoriat ja tuotteet vahvistavat brändiä ja ovat kiinnostavia sekä nykyisille että uusille Benecol-tuotteiden käyttäjille. Benecol-brändin tärkeimmällä markkina-alueella Isossa-Britanniassa uutuustuotteiden mainoskampanjoilla lisättiin brändin tunnettua ja halua kokeilla tuotteita.

Irlannissa Raision oma organisaatio otti Benecol-liiketoiminnan haltuunsa syyskuun alkupuolella. Samalla yhteistyö pitkäaikaisen jakelijan kanssa päättyi. Muutos oli huolellisesti suunniteltu ja sen toteutus sujui hyvin. Irlannin liikevaihto oli vertailukauden tasolla. Benecol-levitteiden ja jogurttijuomien myynti oli tasaista ja vertailukauden tasolla.

Belgian liikevaihto laski, sillä Benecol-jogurttijuomien ja -levitteiden myynti jäi vertailukaudesta. Belgian osuus Länsi-Euroopan liikevaihdosta oli hieman yli viisi prosenttia. Belgia on Irlannin jälkeen seuraava painopistealue, jossa tavoitteena on liikevaihdon kääntäminen kasvuun.

Muu maailma

Muu maailma -liiketoiminta sisältää Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, toimitukset Raision omilla markkinoilla myytävien kuluttajatuotteiden valmistukseen sekä Benecol-tuotteiden ainesosan myynnin lisenssipartnereille. Myös Raision elintarvikevienti muille kuin yhtiön omille päämarkkina-alueille sisältyy Muu maailman -liiketoiminnan lukuihin.

Muu maailma -liiketoiminnan liikevaihto oli 8,3 (8,4) miljoonaa euroa. Benecol-tuotteiden ainesosan toimitukset Raision omilla markkina-alueilla Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Belgiassa, Suomessa, Puolassa ja Hongkongissa myytävien kuluttajatuotteiden valmistukseen olivat vertailukautta suuremmat.

Lisenssipartnerit vastaavat Benecol-kuluttajatuotteiden valmistuksesta, myynnistä ja markkinoinnista muilla kuin Raision omilla markkina-alueilla. Kasvistanoliesterin myynti lisenssipartnereille jäi kaikilla markkina-alueilla merkittävästi vertailukaudesta, mikä johtuu osittain toimitusten jaksottumisesta. Merkittävimmin liikevaihto laski Aasiassa. Raisio arvioi osana strategiatyötään nykyisen lisensointimallin toimivuutta eri markkina-alueilla.

RAISIOAQUA-YKSIKKÖ

Raisioaqua-yksikköön kuuluvat kalanrehut.

Toimintaympäristö

Suomessa kalanrehujen toimintaympäristö on vakiintunut. Kotimaisen kalan kysyntä kasvaa, mutta uusia kalankasvatustiluksia ja tiluksia nykyisten kiintiöiden kasvattamiseen on toistaiseksi myönnetty niukasti. Ympäristöystävällisten Raisioaquan Baltic Blend -rehujen ansiosta kasvattajilla on yhä uskoa myönteisiin lupaprosesseihin. Luoteis-Venäjällä, Baltiassa ja Ruotsissa on innovatiivisilla rehuvalmistajilla, kuten Raisioaqualla, mahdollisuuksia laajentaa liiketoimintaansa.

Heinäkuussa alkanut hellejakso nosti vesien lämpötilat kotimaassa ja Luoteis-Venäjällä niin korkeiksi, että kalojen kasvuolosuhteet heikentyivät merkittävästi. Veden lämpötilan noustessa liian korkeaksi kalat lopettavat syömisen. Veden lämpötilan nopea nousu aiheutti etenkin Suomen sisämaan kasvattamoilla kalakuolemia.

Raisioaqua-yksikön keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot

	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	2017
	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat	Jatkuvat
Liikevaihto, M€	10,9	18,4	23,9	29,2	31,8
Vertailukelpoinen liikevaihto, M€	0,9	2,7	0,2	3,1	2,4
Vertailukelpoinen liikevaihto, %	8,6	14,8	1,0	10,5	7,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, M€	-	-	-	-	-
Liikevaihto, M€	0,9	2,7	0,2	3,1	2,4
Liikevaihto, %	8,6	14,8	1,0	10,5	7,5
Investoinnit, M€	0,4	0,0	1,3	2,0	3,0
Nettovarallisuus, M€	13,1	6,8	13,1	6,8	8,5

Taloudellinen katsaus heinä-syyskuulta

Raisioaquan liikevaihto oli 10,9 (18,4) miljoonaa. Kalanrehujen myynti jäi merkittävästi vertailukaudesta gmo-tapauksesta ja sitä seuranneesta Venäjän viennin keskeytymisestä 4.8.2018 johtuen. Kesän pitkään jatkunut hellejakso nosti vesien lämpötilan myös Suomessa niin korkeaksi, että kalat lopettivat syömisen. Tämä vaikutti kalanrehujen kysyntään.

Raisioaquan liikevaihto oli 0,9 (2,7) miljoonaa euroa, mikä on 8,6 (14,8) prosenttia liikevaihdosta. Ennen gmo-tapausta ja kesän hellejaksoa Raision kalanrehuja oli myyty vertailukautta enemmän.

Taloudellinen katsaus tammi-syyskuulta

Raisioaquan liikevaihto oli 23,9 (29,2) miljoonaa. Suomen osuus liikevaihdosta oli noin 40 prosenttia ja Venäjän noin 60 prosenttia. Raisioaquan liikevaihto oli 0,2 (3,1) miljoonaa euroa.

Liiketoimintakatsaus heinä-syyskuulta

Osassa Raisioaquan ajalla 11.6. - 10.7.2018 valmistamissa ja toimittamissa kalanrehuissa löytyi Venäjän viranomaisten heinäkuussa 2018 rajatarkastuksissa tekemissä analyysissä muuntogeenistä soijaa. Muuntogeenistä ainesta oli todettu pitoisuuksina, jotka ylittivät EU-lainsäädännön mukaisen merkintärajan ja Venäjän lainsäädännön mukaisen rajan. Raja-arvojen ylitys koski vain osaa kuljetuksista valtaosan kuljetuksista ollessa moitteettomia. Raisioaquan kalanrehuissa käyttämän soijatuotteen toimitti suomalainen tavarantoimittaja, joka vastaa siitä, että tuote on sopimuksen mukainen.

Gmo-arvojen ylittyminen johti siihen, että Venäjän viranomaiset ilmoittivat kalanrehujen viennin keskeytyksestä 4.8.2018 alkaen. Venäjän raja oli yhä kiinni katsauskauden päättyessä syyskuun lopussa ja tämän raportin julkistamisajankohtana. Aktiivinen työ Venäjän vientikiellon poistamiseksi jatkuu edelleen. Tällä hetkellä emme pysty määrittelemään tarkkaa ajankohtaa rajan aukeamiselle. Raisio jatkaa tavarantoimittajan kanssa neuvotteluja vahinkojen korvaamisesta.

Benella-kalan sopimustuottajat ovat muuttaneet tuotantokäytäntönsä niin, että etenkin kirjolohta on saatavissa ympäri vuoden. Benella-kalan kysyntä on kasvanut ravintoloiden otettua sen valikoimiinsa Suomessa ja Ruotsissa. Jo noin 60 tukholmalaisessa ravintolassa tarjotaan Benellaa. Myös Ruotsin vähittäiskauppa-aluetta kiinnostuneita Benellasta ja työ vähittäiskauppamyynnin avaamiseksi jatkuu. Suomessa Keskon kanssa tehtävä Benella-yhteistyö on syventynyt entisestään.

LOPETETUT TOIMINNOT, naudanrehuliiketoiminta

Raisio julkisti 4.5.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen naudanrehuliiketoimintansa myynnistä Lantmännen Agro Oy:lle. Raisio raportoi naudanrehuliiketoiminnan lopetettuna toimintona, eikä se sisälly konsernin jatkuvien toimintojen lukuihin. Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja tunnuslukujen osalta.

Taloudellinen katsaus heinä-syyskuulta

Naudanrehuliiketoiminnan liikevaihto oli 15,5 (17,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 1,0 (0,5) miljoonaa euroa ja liiketulos oli 0,9 (0,5) miljoonaa euroa. Myytävänä olevaksi luokitellusta liiketoiminnasta ei tehdä poistoja.

Taloudellinen katsaus tammi-syyskuulta

Tammi-syyskuussa liikevaihto oli 52,0 (53,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 3,3 (1,1) miljoonaa euroa ja liiketulos oli 3,1 (1,1) miljoonaa euroa.

HENKILÖSTÖ JA JOHTO

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli syyskuun lopussa 332 (343) henkilöä. Henkilöstöstä 24 (22) prosenttia työskenteli muualla kuin Suomessa. Terveelliset elintarvikkeet -yksikössä työskenteli 254 (253) henkilöä, Raisioaquassa 28 (27) ja Muissa toiminnoissa 50 (63) henkilöä. Katsauskauden luvut sisältävät myös kesätyöntekijät.

Muutos konsernin johtoryhmässä

Raision talousjohtaja Antti Elevuori irtisanoutui tehtävästään 2.8.2018. Hän siirtyi uuden työnantajan palvelukseen marraskuun 2018 alussa.

Raisio Oyj:n uudeksi talousjohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin 28.9.2018 VTM Toni Rannikko. Hän aloittaa tehtävässään tammikuun 2019 alussa. Toni Rannikko siirtyy Raisioon osana Cargotec Oyj:tä toimivan Kalmar Mobile Equipment -divisioonan talousjohtajan tehtävästä.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä tammi-syyskuussa 28,6 (28,9) miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 105,4 (102,6) miljoonaa euroa ja keskimurssi 3,69 (3,55) euroa. Viimeinen kaupantekokurssi 30.9.2018 oli 2,82 euroa.

Kantaosakkeita vaihdettiin tammi-syyskuussa 1,6 (0,9) miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 5,5 (3,2) miljoonaa euroa ja keskimurssi 3,49 (3,56) euroa. Viimeinen kaupantekokurssi 30.9.2018 oli 2,80 euroa.

Yhtiöllä oli 30.9.2018 yhteensä 36 763 (31.12.2017: 38 532) rekisteröityä osakasta. Ulkomaalaisten omistuksessa koko osakekannasta oli 23,5 (31.12.2017: 21,9) prosenttia.

Raisio Oyj:n osakkeiden markkina-arvo oli syyskuun lopussa 464,4 (31.12.2017: 634,2) miljoonaa euroa ja ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 442,4 (31.12.2017: 604,1) miljoonaa euroa.

Katsauskauden aikana on 414 678 kappaletta kantaosakkeita muunneltu vaihto-osakkeiksi.

Yhtiön liikkeeseen laskemien vaihto-osakkeiden määrä oli katsauskauden lopussa 133 060 071 kappaletta ja kantaosakkeiden määrä 32 088 959 kappaletta. Osakekanta tuotti 774 839 251 ääntä.

Katsauskauden aikana on luovutettu 4 705 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota yhtiökokouksen 2018 tekemän päätöksen perusteella.

Raisio Oyj:n hallussa oli katsauskauden päättyessä 7 602 356 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta, jotka on hankittu vuosina 2005 - 2012 yhtiökokoukselta saatujen valtuuksien nojalla tai saatu tytäryhteisön sulautumisessa elokuussa 2014 tai ovat siirtyneet yhtiölle, koska oikeus sulautumisvastikkeeseen on vanhentunut. Raisio Oyj:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 5,7 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,7 prosenttia. Yhteensä näiden omistus vastaa 4,7 prosenttia koko osakekannasta ja 1,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä katsauskauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,47 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,39 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallituksella on valtuus päättää enintään 5 000 000 vaihto- ja 1 250 000 kantaosakkeen hankkimisesta yhtiölle ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutus on voimassa 30.4.2019 asti. Samoin hallituksella on valtuus päättää osakeanneista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia vaihto-osakkeita enintään 14 000 000 kappaletta ja kanta-osakkeita enintään 1 460 000 kappaletta sekä antamalla yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta. Osakeantivaltuutus on voimassa 30.4.2019 asti. Valtuutuksia ei toistaiseksi ole käytetty ja niiden molempien yksityiskohdat käyvät ilmi 12.2.2018 annetusta pörssitiedotteesta.

Yhtiökokouksen vuonna 2017 myöntämät omien osakkeiden hankkimisvaltuutus ja osakeantivaltuutus ovat lakanneet 21.3.2018.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Raisio Oyj:n 21.3.2018 pidetty yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2017 ja myönsi hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajille vastuuvapauden.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,17 euron osingon maksamisesta jokaiselta kanta- ja vaihto-osakkeelta ja tämä osinko maksettiin osakkeenomistajille 5.4.2018.

Hallituksen jäsenmääräksi vahvistettiin viisi ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Erkki Haavisto, Ilkka Mäkelä, Leena Niemistö ja Ann-Christine Sundell sekä uutena jäsenenä Kari Kauniskangas; kaikki päättyneestä yhtiökokouksesta alkaneeksi toimikaudeksi. Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi puheenjohtajakseen Ilkka Mäkelän ja varapuheenjohtajakseen Kari Kauniskankaan.

Yhtiökokouksen päätöksistä on julkaistu pörssitiedote 21.3.2018, minkä lisäksi päätöksiä on selostettu tammikuu-maaliskuun osavuositarkastuksessa.

SUUNNATTU OSAKEANTI

Raisio Oyj:n hallitus päätti joulukuussa 2014 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä ansaintajaksolle, joka alkoi 1.1.2015 ja päättyi 31.12.2017.

Hallitus hyväksyi 15.3.2018 osakepalkkiojärjestelmästä suoritettavat palkkiot sekä päätti osakepalkkiojärjestelmästä osakkeina suoritettavan osuuden siirtämiseksi avainhenkilöille toteuttaa suunnatun maksuttoman osakeannin yhtiökokouksen 23.3.2017 hallitukselle myöntämän valtuuden nojalla.

Osakeannissa luovutettiin vastikkeetta 10 266 kappaletta yhtiön hallussa olevia Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita osakepalkkiojärjestelmän piirissä oleville avainhenkilöille poiketen osakkeenomistajien etuoikeudesta osakemerkintään. Luovutetut 10 266 vaihto-osaketta vastaavat 0,006 prosenttia Raisio Oyj:n kaikista osakkeista ja 0,001 prosenttia kaikista äänistä.

Osakkeenomistajien etuoikeudesta poikkeamiselle suunnatussa maksuttomassa osakeannissa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita luovuttamalla on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy, koska osakepalkkiojärjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön suoran osakeomistuksen kautta. Suora osakeomistus on omiaan edelleen sitouttamaan avainhenkilöitä yhtiöön sekä vahvistamaan yhtiön omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteiden ja intressien samansuuntaisuutta. Osakkeet on luovutettu avainhenkilöille 11.4.2018. Oikeus osinkoon ja muut osakkeenomistajan oikeudet alkavat sinä päivänä, jona osakkeet on kirjattu avainhenkilön arvo-osuustilille.

Raisio Oyj:n hallitus suosittaa, että osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään kuuluvat avainhenkilöt omistaisivat merkittävän osan kaikista järjestelmän perusteella saamistaan osakkeista niin kauan, kunnes heidän osakeomistustensa arvo vastaa heidän puolen vuoden bruttopalkkaansa.

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEES

Raisioagro Oy:hyn kuului ennen 30.9.2018 toteutunutta jakautumista kalanrehu- ja naudanrehuliiketoiminnot. Jakautumisen jälkeen Raisioagro Oy:hyn kuuluu vain naudanrehuliiketoiminta. Kalanrehuliiketoiminta kuuluu Raisio Oyj:n uuteen tytäryhtiöön, Raisioaqua Oy:hyn.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kansainvälisenä elintarviketeollisuuden toimijana Raision toimintaan vaikuttavat talouden yleinen kehitys sekä kulutuskysyntä. Raisio arvioi päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän edelleen varsin vakaina verrattuna muihin toimialoihin. Vähittäiskaupan muutos ja kiristynyt kilpailu ovat haaste myös elintarviketeollisuudelle niin myyntihintojen kuin -ehtojen kautta kaikilla Raision päämarkkina-alueilla.

Raision päämarkkina-alueilla talouden arvioidaan kasvavan myös loppuvuonna 2018, mutta eri maissa talouden ennakoitu kehitys vaihtelee. Suomessa ja euroalueella talouden kasvun ennustetaan jatkuvan vahvana, vaikka se onkin hidastumassa jonkin verran. Isossa-Britanniassa brexitistä johtuva epävarmuus varjostaa kasvunäkymiä, mutta kasvun ennustetaan jatkuvan.

Maatalouspohjaisten raaka-aineiden saatavuus ja hinta ovat Raision liiketoiminnoille merkittävä haaste. Ilmastosta lämpeneminen ja muut poikkeukselliset sää- ja ilmiöt vaikuttavat nopeasti näiden hyödykkeiden sato-odotuksiin, tarjontaan, kysyntään ja hintaan. Muutokset myös muiden keskeisten raaka-aineiden, kuten sterolien ja soijatuotteiden, tarjonnassa, kysynnässä, laadussa ja hinnassa ovat mahdollisia ja luovat Raisiolle lähiajan riskejä.

Varautuminen ja sopeutuminen brexitiin on Raision liiketoimintojen keskeinen haaste ja esimerkiksi Benecol-liiketoiminnassa tämä saattaa johtaa muutoksiin alihankintajärjestelyissä. Kansainvälinen raaka-aineketju ja kuluttajatuotteiden valmistaminen alihankkijoilla altistavat erityisesti Benecol-liiketoiminnan saatavuus-, hinta- ja valuuttariskeille.

Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat merkittävästi Raision liikevaihtoon ja -tulokseen suoraan ja välillisesti. Konsernin merkittävimmät operatiiviset valuuttariskit muodostuvat euron, Ison-Britannian punnan, Yhdysvaltojen dollarin, Sveitsin frangin sekä Venäjän ruplan keskinäisten kurssien muutoksista. Euron, punnan, dollarin ja frangin ulkoisten arvojen vaihtelut vaikuttavat Raision ulkomaisten ja kotimaisten tytäryhtiöiden tulokseen pääasiassa Benecol-liiketoiminnan ostojen myötä.

Venäjän ruplan ulkoisen arvon vaihtelu puolestaan vaikuttaa kalanrehujen sekä hiutaletuotteiden vientiin ja saattaa vaikuttaa myös tuotantolaitosten käyttöasteeseen Suomessa. Raision raportoituun liikevaihtoon ja -tulokseen vaikuttavat lisäksi valuuttakurssit. Erityisesti punnan arvon vaihtelu valuuttakurssin myötä on merkittävä, sillä huomattava osa konsernin liikevaihdosta ja -tuloksesta kertyy Isossa-Britanniassa sijaitsevista tytäryhtiöistä.

Liiketoimintansa kasvun ja kannattavuuden varmistamiseksi Raisio saattaa toteuttaa yritysjärjestelyjä, merkittäviä investointeja sekä rationalisointihankkeita, jotka saattavat aiheuttaa merkittäviä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Raision naudanrehuliiketoiminta siirtyi uudelle omistajalle 1.11.2018

Raision naudanrehuliiketoiminnan myynti Lantmännen Agro Oy:lle toteutui ja liiketoiminta siirtyi ostajalle 1.11.2018. Kaupan toteutuminen oli ehdollinen Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksynnällä. Kauppahinta oli 34 miljoonaa euroa. Raision myyntivoitto on noin 12,5 miljoonaa euroa. Raision jatkuvien toimintojen omavaraisuusaste on kaupan toteutumisen jälkeen lähes 79 prosenttia ja taseen loppusumma noin 343 miljoonaa euroa.

Raision myymään naudanrehuliiketoimintaan kuuluivat tuotantolaitokset Ylivieskassa ja Kouvolassa sekä brändit, joista tunnetuimpia ovat Maituri ja Melli. Myös Raisioagron Benemilk-lisenssi siirtyi ostajalle. Naudanrehuliiketoiminnan henkilöstö siirtyi Lantmännenin palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Raisio jatkaa toistaiseksi rehuviljojen toimittamista Lantmännenille.

Venäjän tehdaskiinteistö myytiin

Raisio allekirjoitti 26.10.2018 sopimuksen Moskovon lähistöllä sijaitsevan ja vuodesta 2007 tyhjiään olleen margariinitehtaan myynnistä. Raisio tulee kirjaamaan kaupasta yli miljoonan euron myyntivoiton.

NÄKYMÄ MUUTTUMATON

Raisio arvioi konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihdon vuonna 2018 olevan noin 230 miljoonaa euroa. Konsernin jatkuvien toimintojen vertailukelpoisen liiketuloksen yhtiö arvioi olevan noin 12 prosenttia liikevaihdosta. Valuuttakursseilla on edelleen merkittävä vaikutus Raision liikevaihtoon ja -tulokseen.

Raision jatkuvien toimintojen liikevaihto muodostuu elintarvikkeiden ja kalanrehujen myynnin lisäksi viljakaupasta. Raisio on tunnistanut ongelmakohtat ja aloittanut korjaavien toimenpiteiden toteuttamisen markkinoilla, joilla alkuvuoden liikevaihdon kehitys ei vastannut odotuksia.

Raision tärkein strateginen tavoite on Terveelliset elintarvikkeet -yksikön kasvu orgaanisesti ja yritysostoin. Raisio on toteuttamiensa rakenteellisten uudistusten myötä suunnannut kaikki resurssit tukemaan uuden Terveelliset elintarvikkeet -yksikön keskipitkän aikavälin orgaanista kasvua. Raisio hakee kasvua myös ydinliiketoimintaansa sopivilla yritysostoilla, jotka Raision vahva tase ja nettovelattomuus mahdollistavat.

Raisiossa 7. marraskuuta 2018

Raisio Oyj:n hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Pekka Kuusniemi, p. 050 537 3883
viestintä- ja IR-päällikkö Heidi Hirvonen, p. 050 567 3060

Toimitusjohtajan englanninkielinen video julkaistaan Raision nettisivuilla osoitteessa www.raisio.com.

Raisio julkistaa vuoden 2018 tilinpäätöstiedotteen 12.2.2019.

Osavuositarkastusta ei ole tilintarkastettu.

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja säädöksissä.

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ JA LIITETIEDOT

KONSERNIN TULOSLASKELMA (M€)

	1-9/2018			1-9/2017			2017		
	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut	Yhteen- sä
Liikevaihto	172,6	52,0	224,6	180,9	124,6	305,5	234,6	168,3	402,8
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-120,8	-44,5	-165,4	-122,3	-105,7	-228,0	-159,0	-142,2	-301,2
Bruttokate	51,8	7,5	59,3	58,6	19,0	77,6	75,6	26,0	101,6
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut, netto	-33,1	-4,4	-37,5	-2,2	-40,4	-42,5	-21,5	-83,4	-104,9
Liiketulos	18,6	3,1	21,8	56,4	-21,4	35,0	54,1	-57,3	-3,2
Rahoitustuotot	1,3	-	1,3	1,1	0,0	1,1	1,3	0,1	1,4
Rahoituskulut	-1,4	-	-1,4	-2,2	-0,4	-2,5	-2,7	-0,4	-3,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	0,1	0,1	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	18,5	3,2	21,7	55,4	-21,8	33,6	52,7	-57,6	-5,0
Tuloverot	-4,2	-0,6	-4,8	-11,0	-1,2	-12,2	-12,3	0,0	-12,4
Tilikauden tulos	14,4	2,6	16,9	44,4	-23,0	21,4	40,4	-57,7	-17,3
Jakautuminen									
Emoyrityksen omistajille	14,4	2,6	16,9	44,4	-23,0	21,4	40,4	-57,7	-17,3
Määräysvallat- tomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtai- nen tulos, €									
Laimentama- ton osake- kohtainen tulos	0,09	0,02	0,11	0,28	-0,15	0,14	0,26	-0,37	-0,11
Laimennettu osake- kohtainen tulos	0,09	0,02	0,11	0,28	-0,15	0,14	0,26	-0,37	-0,11

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (M€)

	1-9/2018			1-9/2017			2017		
	Jatku- vat	Lope- tetut*	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut*	Yhteen- sä	Jatku- vat	Lope- tetut*	Yhteen- sä
Tilikauden tulos	14,4	2,6	16,9	44,4	-23,0	21,4	40,4	-57,7	-17,3
Muut laajan tuloksen erät									
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi									
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos	0,2	-	0,2	-0,2	-	-0,2	-0,2	-	-0,2
Verovaikutuksen muutos	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	-0,2	-	-0,2	0,9	0,1	1,1	0,5	-	0,5
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-0,3	-	-0,3	-2,9	-1,6	-4,5	-5,2	-0,2	-5,4
Verovaikutuksen muutos	0,0	-	0,0	-0,2	0,0	-0,2	-0,1	-	-0,1
Tilikauden laaja tulos	14,0	2,6	16,5	42,1	-24,5	17,5	35,4	-57,9	-22,5
Laajan tuloksen jakautuminen									
Emoyrityksen omistajille	14,0	2,6	16,5	42,1	-24,5	17,5	35,4	-57,9	-22,5
Määräysval- lottomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* Makeisliiketoiminta raportoitin lopetettuna toimintona vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Naudanrehuliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona tässä osavuositarkastuksessa.

KONSERNIN TASE VARAT (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	42,5	61,0	42,9
Liiketoiminta	46,5	121,4	46,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	34,8	80,2	50,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-	0,7	0,7
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2,2	2,2	2,2
Laskennalliset verosaamiset	2,2	4,8	2,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	128,2	270,2	145,0
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	33,9	42,9	30,5
Myynti- ja muut saamiset	30,4	54,1	34,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	21,0	1,0	2,2
Rahat ja pankkisaamiset	89,8	69,3	149,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	175,1	167,3	216,3
Myytavissä olevat pitkäaikaiset varat	28,8	-	-
Varat	332,1	437,5	361,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	27,8	27,8	27,8
Omat osakkeet	-19,8	-19,8	-19,8
Muu emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	246,7	296,0	256,1
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	254,7	303,9	264,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä	254,7	303,9	264,0
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	5,7	8,5	5,1
Varaukset	1,1	0,2	1,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	11,5	34,4	23,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	18,4	43,2	29,2
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	28,0	84,5	42,8
Varaukset	-	2,1	2,1
Johdannaissopimukset	-	0,8	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	22,9	3,0	22,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	50,9	90,4	68,1
Myytävinä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	8,2	-	-
Velat yhteensä	77,4	133,5	97,2
Oma pääoma ja velat	332,1	437,5	361,3

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (M€)

	Osake- pää- oma	Yli- kurssi- ra- hasto	Vara- ra- hasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut ra- hastot	Omat osak- keet	Muun- to- erot	Kerty- neet voitto- varat	Yht.	Mää- räys- vallatto- mien omista- jien osuus	Oma pää- oma yht.
Oma pääoma 1.1.2017	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,9	-19,8	-13,1	219,9	313,2	0,0	313,2
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	21,4	21,4	-	21,4
Muut laajan tuloksen erät											
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	-	-	-	-0,2	-	-	-0,2	-	-	-0,2
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	-	-	-	-	1,1	-	-	1,1	1,1	-	1,1
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-	-	-	-	-	-	-4,5	-4,5	-4,5	-	-4,5
Vero vaikutuksen muutos	-	-	-	-	-0,2	-	-	-0,2	-0,2	-	-0,2
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	-4,5	21,4	17,5	0,0	17,5
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-26,8	-26,8	-	-26,8
Siirto voittovaroista muihin rahastoihin	-	-	-	0,1	-	-	-	-0,1	0,0	-	0,0
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-26,9	-26,8	0,0	-26,8
Oma pääoma 30.9.2017	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,2	-19,8	-17,6	214,4	303,9	0,0	303,9
Oma pääoma 1.1.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	175,8	264,0	0,0	264,0
Uuden IFRS 2-standardien vaikutus	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	-	0,7
Oikaistu avaava tase 1.1.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	176,5	264,7	0,0	264,7
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	16,9	16,9	-	16,9
Muut laajan tuloksen erät											
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	-	-	-	0,2	-	-	0,2	0,2	-	0,2
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	-	-	-	-	-0,2	-	-	-0,2	-0,2	-	-0,2
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-	-	-	-	-	-	-0,3	-0,3	-0,3	-	-0,3
Vero vaikutuksen muutos	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	16,9	16,5	0,0	16,5
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-26,7	-26,7	-	-26,7
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	0,0	-	0,1	0,2	-	0,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-26,6	-26,6	0,0	-26,6
Oma pääoma 30.9.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,7	-19,8	-18,9	166,8	254,7	0,0	254,7

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)

	1-9/2018			1-9/2017			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yht.	Jatkuvat	Lopetetut	Yht.	Jatkuvat	Lopetetut	Yht.
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA									
Tulos ennen veroja	18,5	3,2	21,7	55,4	-21,8	33,6	52,7	-57,6	-5,0
Oikaisut:									
Suunnitelman mukaiset poistot	4,3	0,4	4,7	4,6	3,6	8,2	6,3	4,9	11,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,1	-	0,1	1,1	0,4	1,4	1,4	0,3	1,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	-0,1	-0,1	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Muut oikaisut	0,1	-0,3	-0,1	-28,2	28,9	0,6	-20,2	67,5	47,3
Oikaisu yhteensä	4,6	0,1	4,7	-22,6	32,8	10,3	-12,5	72,6	60,2
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	23,1	3,3	26,4	32,7	11,2	43,9	40,2	15,0	55,2
Käyttöpääoman muutos									
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) vähennys (+)	-0,8	-0,2	-0,9	-1,6	-1,1	-2,7	-1,7	-0,5	-2,2
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-10,8	-0,5	-11,2	1,4	-2,0	-0,6	1,1	-1,9	-0,8
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) vähennys (-)	-1,3	-3,3	-4,7	3,8	1,4	5,2	0,9	1,4	2,3
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-12,9	-4,0	-16,9	3,5	-1,6	1,9	0,3	-0,9	-0,6
Liiketoim. rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	10,2	-0,7	9,6	36,2	9,5	45,7	40,4	14,1	54,5
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1,3	-	-1,3	-1,6	-0,3	-1,9	-2,0	-0,4	-2,4
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,2	-	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2
Saadut korot ja muut rahoitustuotot liiketoiminnasta	0,4	-	0,4	0,8	0,0	0,8	0,8	0,0	0,9
Muut rahoituserät, netto	0,6	-	0,6	-0,3	-0,1	-0,4	-0,2	-	-0,2
Maksetut välittömät verot	-6,0	-0,6	-6,7	-6,2	-1,0	-7,2	-6,0	-1,8	-7,8
Liiketoiminnan rahavirta	4,0	-1,3	2,7	29,0	8,2	37,2	33,3	11,8	45,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA									
Lisähankinta osakkuusyritysosakkeista	-	-	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Aineellisten hyödykkeiden hankinta	-3,6	-0,3	-3,8	-8,6	-2,7	-11,3	-9,1	-5,5	-14,6
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	-0,8	-	-0,8	-1,7	-	-1,7	-2,0	-0,1	-2,0
Luovutustulot konserniyhtiöiden osakkeista oikaistuna luovutushetken rahoilla	-	-	-	-	-	-	-	89,4	89,4
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	0,1	-	0,0	39,2	0,1	39,3	39,2	0,1	39,3
Investointien rahavirta	-4,3	-0,3	-4,5	28,9	-2,7	26,3	28,2	83,8	112,0
Rahavirta investointien jälkeen	-0,3	-1,6	-1,9	58,0	5,5	63,5	61,6	95,4	157,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA									
Muut rahoituserät, netto	0,0	-	-	0,9	-	0,9	0,8	-	0,8
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	-	-	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-11,4	-	-11,4	-31,1	-	-31,1	-42,6	-	-42,6
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot ja muu voitonjako	-26,6	-	-26,6	-26,6	-	-26,6	-26,6	-	-26,6
Rahoituksen rahavirta	-38,0	0,0	-38,0	-56,8	0,0	-56,8	-68,4	0,0	-68,4
RAHAVAROJEN MUUTOS	-38,3	-1,6	-39,9	1,1	5,5	6,6	-6,8	95,4	88,7
Rahavarat tilikauden alussa	151,0			61,9			61,9		
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-0,3			0,9			0,5		
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	0,0			-0,1			-0,1		
Rahavarat tilikauden lopussa	110,8			69,3			151,0		

OSAVUOSITARKASTUKSEN LIITETIEDOT

Laadintaperiaatteet ja lukujen esittäminen

Raisio Oyj:n osavuositarkastus tammi-syyskuulta 2018 on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset -säännösten mukaisesti ja sitä tulee lukea Raisio Oyj:n 12. helmikuuta 2018 julkistetun tilinpäätöksen 2017 kanssa. Raisio Oyj on noudattanut osavuositarkastuksen laadinnassa samoja laskenta-periaatteita kuin tilinpäätöksessä 2017 lukuun ottamatta 2018 voimaan tulleita Raisio Oyj:tä koskevia standardimuutoksia ja -tulkintoja.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää, että johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat arvioista.

Johdon harkintaa edellyttävissä laadintaperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna lukuun ottamatta arvioita, joita on tehty luokiteltaessa naudanrehuliiketoiminta lopetetuksi.

Osavuositarkastus esitetään miljoonina euroina.

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset

Raisio Oyj on ottanut tilikauden alussa 1.1.2018 voimaan tulleet International Accounting Standards Boardin (IASB) julkistamat uudet standardit IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista sekä muutokset standardiin IFRS 2 Osakeperusteiset maksut. IFRS 9 ja IFRS 2 standardimuutosten johdosta konsernin avaavaa tasetta 1.1.2018 on oikaistu. IFRS 15 standardilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen eikä sillä ole vaikutusta avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Alla on esitetty standardimuutosten vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen ja omaan pääomaan sekä laadintaperiaatteiden muutokset.

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen (M€)

	Tase 31.12.2017	Oikaisu	Avaava tase 1.1.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	-	2,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat	2,2	-2,2	0,0
Yhteensä	2,2	-2,2	2,2
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma	264,0	0,7	264,7
Oma Pääoma yhteensä	264,0	0,7	264,7
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	42,8	-0,7	42,1
Yhteensä	42,8	-0,7	42,1

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Konserni on ottanut standardin IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista käyttöön 1.1.2018 alkaen. Standardi korvasi aikaisemmat IAS 11 Pitkäaikaishankkeet ja IAS 18 Tuotot sekä niihin liittyvät tulkinnat. *Myyntituotot asiakassopimuksista - standardi* sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Standardin mukaan myyntituotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun.

Raisio-konsernin myynti asiakkaille on pääasiassa tuotteiden myyntiä. Konserni kirjaa myyntituotot, kun asiakas saa määräysvallan tuotteisiin. Määräysvallan katsotaan siirtyvän toimitustapa- lausekkeiden ehtojen mukaisesti yhtenä ajankohtana. Valmistumisasteen mukaisesti tuloutettavia sopimuksia Raisio-konsernissa ei ole. Myyntituotot palveluista kirjataan ajan kuluessa, kun palvelu on suoritettu. Mahdolliset muuttuvat vastikkeet kirjataan todennäköiseen määräänsä. Tuotteen tai palvelun transaktiohintaan ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia, sillä tuotteen tai palvelun luovutuksen ja maksun välinen aika on enintään vuoden pituinen. Raisio-konserni otti standardin käyttöön täysin takautuvasti. Standardin käyttöön otolla ei ollut olennaista vaikutusta konserni-tilinpäätökseen eikä tuloutuksen laadintaperiaatteita ole muutettu. Standardin käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta asiakassopimuksista kirjattavien myyntituottojen määrään ja ajoitukseen. SAP-toiminnallisuusjärjestelmään on tehty vähäisiä muutoksia IFRS 15 -standardin kirjaamis- ja esittämiskaavojen johdosta.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Konserni on ottanut IFRS 9 -standardin käyttöön ei-takautuvasti. Laadintaperiaatteiden muutoksen vaikutus on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018. Standardi käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista sekä suojauslaskentaa.

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu IFRS 9 standardin käyttöönoton myötä uudelleen kolmeen eri arvostusryhmään: jaksettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Jaksettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvaroihin kuuluvat rahoitusvarat, jotka on tarkoitus pitää sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääomasta ja korosta. Konserni on luokitellut myynti- ja muut eräpäivään asti pidettävät saamiset jaksettuun hankintamenoön. Aiemmin myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyneet oman pääoman ehtoiset sijoitukset on luokiteltu käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin. IFRS 9:n mukaisesti näistä sijoituksista kirjataan tulosvaikutteisesti vain osingot. Mahdollista myöhemmin tapahtuvaa myyntiä ei kirjata tulosvaikutteisesti eikä käyvän arvon rahastoon kirjattuja käyvän arvon muutoksia uudelleen luokitella tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu sijoitus- ja yritystodistukset, joita pidetään Raision liiketoimintamallin mukaisesti kaupankäyntitarkoituksessa ja joilla tavoitellaan pääasiassa lyhyen aikavälin tuottoa markkinahintojen muutoksesta. Rahoitusvelat on luokiteltu jaksettuun hankintamenoön. Johdannaiset on luokiteltu joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi rahoitusvaroiksi tai -veloiksi tai mikäli niihin sovelletaan suojauslaskentaa käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi.

IFRS 9 edellyttää, että suojauslaskenta on linjassa yhtiön riskienhallintastrategian kanssa ja aiemman IAS 39 mukaisen takautuvan suojaussuhteen tehokkuustestauksen sijaan suojauksen tehokkuutta arvioidaan pääosin eteenpäin suuntautuen laadullisten kriteerien pohjalta. Raisio Oyj:n rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni voi käyttää erilaisia johdannaisia korko- ja valuuttariskeiltä suojautumiseen.

Tällä hetkellä Raisio-konsernilla on käytössä valuuttatermiinijohdannaisia suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja, että tulevia kaupallisia rahavirtoja. Tulevat valuuttamääräiset erät ennustetaan kuukausittain seuraavalle vuodelle, joiden pohjalta konserni tekee valuuttajohdannais-sopimukset sekä seuraa suojien tehokkuutta. Niiden johdannais-sopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannais-sopimus solmitaan, konserni käsittelee sen erittäin todennäköisen ennakoidun liiketoimen suojauksena (rahavirran suojaus). Suojauslaskenta lopetetaan mikäli suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojattava kohde kirjataan pois taseesta, suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai toteutetaan tai ennakoidun liiketoimen ei odoteta toteutuvan. Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muun laajan tuloksen erien kautta ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehon osuus kirjataan tuloslaskelmaan luonteensa perusteella joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

Standardin uuden arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen, kun aikaisemmin kirjattiin arvonalentuminen silloin, kun oli näyttö saamisen arvon alentumisesta. Raisio Oyj soveltaa IFRS 9 -standardiin sisältyvää yksinkertaistettua menettelyä, jonka mukaan arvonalentumiset kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia arvonalentumisia. Raisio Oyj:n soveltamassa standardin mukaisessa mallissa lasketaan keskiarvo jatkuvien liiketoimintojen edellisten kolmen vuoden luottotappioista suhteessa kutakin vuotta edeltävän tilikauden lopun saataviin. Mallia sovelletaan raportointijaksoon laskemalla sen lopun saatavista edellisen kolmen vuoden keskiarvon mukainen minimi luottotappiovaraus. Johdon harkintaa käyttäen Raisio Oyj tekee tarvittaessa edellä mainittua minimiä suuremman luottotappiovarauksen. Standardin käyttöönoton myötä konsernin arvonalentumiskirjaukset eivät tule kasvamaan merkittävästi.

Rahoitusvarojen ja velkojen luokittelu

Rahoitusvarat	IAS 39	IFRS 9
Valuuttatermiinit, suojaustarkoituksessa	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta
Muut valuuttatermiinit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Yritystodistukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Oman pääoman ehtoisat arvopaperit	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Rahoitusvelat	IAS 39	IFRS 9
Valuuttatermiinit, suojaustarkoituksessa	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta
Muut valuuttatermiinit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Pankkilainat	Jaksotettuun hankintameno	Jaksotettuun hankintameno
Rahoitusleasingvelat	Jaksotettuun hankintameno	Jaksotettuun hankintameno
Ostovelat ja muut velat	Jaksotettuun hankintameno	Jaksotettuun hankintameno

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

Konserni on ottanut standardin IFRS Osakeperusteiset maksut tulleet muutokset käyttöön 1.1.2018 alkaen. Muutokset IFRS 2:een—*Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen* muutokset selventävät tietyntyyppisten järjestelyjen kirjanpito- ja arvostamista. Ne koskevat kolmea osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteiset maksut, joista on vähennetty ennakonpidätys sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi.

Muutoksen johdosta Raisio-konserni on uudelleen luokitellut osakepalkkiojärjestelmiensä rahana maksettavat osuudet osaksi osakkeina maksettavia osakeperusteisia maksuja. Laadintaperiaatteiden muutokset on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018. Muutos koskee seuraavia osakepalkkiojärjestelmiä: järjestelmä 2015 - 2017, järjestelmä 2016 - 2018 ja järjestelmä 2017 - 2019. Konsernin järjestelmien mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön vaihto-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on tarkoitus kattaa palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluontoisia maksuja. Standardimuutoksella oli vähäinen vaikutus Raisio-konsernin osavuositarkastus tilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit

IFRS 16 *Vuokrasopimukset* standardia on sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulokannat. Sen seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään käyttöomaisuuserinä taseeseen pois lukien lyhytaikaiset alle 12 kk sopimukset ja Arvoltaan vähäiset sopimukset. Operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitus-leasingsopimuksia ei enää erotella. Muutos siirtää taseen ulkopuolisia vastuita taseeseen, jonka seurauksena käyttöomaisuuden ja vieraanpääoman määrät kasvavat. Vuokralle antajien soveltamaan kirjanpito- ja arvostamiseen ei tule merkittäviä muutoksia. Raisio-konserni on aloittanut standardin käyttöön-ottoon valmistautumisen. Konsernin taseeseen tulee kirjattavaksi uusia varoja ja velkoja, jotka ovat pääasiassa nykyisten muiden vuokrasopimusten sisältämiä maa-alueita, liikehuoneistoja ja kulkuneuvoja. Kyseisiin vuokrasopimuksiin liittyen kulujen luonne muuttuu IFRS 16:n korvatta vuokratulon käyttöomaisuuserän poistolla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalle korkokululle. Korkokulu raportoidaan osana rahoituskuluja. Muutos vaikuttaa taseeseen perustuviin tunnuslukuihin kuten velkaantumisasteeseen. Standardin käyttöönotolla ei ole rahavirtavaikutusta. Raisio Oyj:n konsernitalinpäätökseen IFRS 16 -standardilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Raisio Oyj esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintojensa taloudellista tulosta ja asemaa sekä rahavirtoja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja lisätäkseen ymmärrystä yhtiön tuloksen muodostumisesta ja taloudellisesta asemasta.

Vaihtoehtoinen tunnusluku on johdettu IFRS tilinpäätöksestä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-normistossa määriteltäviin tunnuslukuihin. Hallituksen toimintakertomuksessa, tilinpäätöstiedotteessa ja puoli- ja osavuositarkastuksessa voidaan esittää vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja laskea vaihtoehtoisia tunnuslukuja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä on tuotto tai kulu, joka syntyy kerran tai harvoin tapahtuvan asian seurauksena. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä on esitetty merkittävät yrityskauppoihin ja liiketoiminnan laajentamiseen liittyvät ulkopuolisten asiantuntijoiden kulut, liiketoiminnan uudelleenjärjestelmiseen liittyvät kulut ja omaisuuden arvonalentumisiin liittyvät kulut ja niiden mahdolliset palauttamiset.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on kirjattu tuloslaskelmaan aiheuttamisperiaatteensa mukaiseen tuotto- tai kuluryhmään.

Raisio-konserni esittää muun muassa seuraavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja: bruttokate, liike-tulos, vertailukelpoinen liike-tulos, käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate, tulos ennen veroja, vertailukelpoinen tulos / osake, omanpääoman tuotto %, sijoitetun pääoman tuotto %, vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto %, omavaraisuusaste %, nettovelkaantumisaste %, korollinen nettorahoitusvelka, korollinen rahoitusvelka, liike-toiminnan rahavirta, liike-toiminnan rahavirta per osake, oma pääoma per osake, osinko per osake, osinko per tulos.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Raisio-konsernin raportoitavat segmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet (aiemmin Brändit) ja Raisioaqua (aiemmin osa Raisioagroa) sekä muut toiminnot. Terveelliset elintarvikkeet ja Raisioaqua-segmentit ovat konsernin strategisia toimintayksiköitä, joita johdetaan erillisinä yksiköinä ja joiden toiminnan tulosta ylin johto tarkastelee säännöllisesti. Raportoitavien segmenttien tuotteet ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia ja markkinointistrategioita.

Terveelliset elintarvikkeet segmentti koostuu toimintasegmenteistä, jotka ovat Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa sekä muu maailma (aiemmin Terveelliset elintarvikkeet, Benecol, Makeiset 29.12.2017 saakka ja Benemilk).

Raisioaqua-yksikköön kuuluu kalanrehuliiketoiminta.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirta-laskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta.

Liikevaihto segmenteittäin (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Terveelliset elintarvikkeet			
Pohjois- ja Itä-Eurooppa	74,4	74,7	98,1
Länsi-Eurooppa	49,4	51,3	68,2
Muu maailma	24,0	24,8	35,2
Terveelliset elintarvikkeet yhteensä	147,8	150,8	201,4
Raisioaqua	23,9	29,2	31,8
Muut toiminnot *	1,1	1,0	1,3
Toimialaryhmien välinen myynti	-0,2	0,0	0,0
Liikevaihto yhteensä	172,6	180,9	234,6

*Sisältää 1.1.2018 alkaen myös Iso-Britannian lisensoidun elintarvikebrändin tuoton.

Liiketulos segmenteittäin (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Terveelliset elintarvikkeet	22,3	29,8	38,4
Raisioaqua	0,2	3,1	2,4
Muut toiminnot *	-3,9	23,6	13,3
Liiketulos yhteensä	18,6	56,4	54,1

*Sisältää 1.1.2018 alkaen myös Iso-Britannian lisensoidun elintarvikebrändin tulos.

Nettovarallisuus segmenteittäin (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Terveelliset elintarvikkeet	123,6	115,0	116,7
Raisioaqua	13,1	6,8	8,5
Muut toiminnot ja kohdistamattomat erät	118,0	182,1	138,8
Nettovarallisuus yhteensä	254,7	303,9	264,0

Investoinnit segmenteittäin (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Terveelliset elintarvikkeet	1,6	0,9	1,5
Raisioaqua	1,3	2,0	3,0
Muut toiminnot	0,8	5,5	5,6
Investoinnit yhteensä	3,7	8,4	10,1

MYyntitUOTOT

Liikevaihto markkina-alueittain (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Suomi	63,5	60,5	78,3
Iso-Britannia	49,7	43,5	57,8
Muu Eurooppa	56,5	72,4	92,4
Muu maailma	2,9	4,5	6,1
Yhteensä	172,6	180,9	234,6

Liikevaihto ryhmittäin (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Tuotteiden myynti	171,3	179,7	232,7
Palveluiden myynti	0,8	0,7	1,1
Rojaltituotot	0,5	0,5	0,7
Liikevaihto yhteensä	172,6	180,9	234,6

HANKITUT LIKETOIMINNOT, LOPETETUT TOIMINNOT JA MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Hankitut liiketoiminnot

Kaudella 1.1. - 30.9.2018 ja vuonna 2017 ei ollut hankittuja liiketoimintoja.

Lopetetut toiminnot

Raisio julkisti 4.5.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen naudanrehuliiketoimintansa myynnistä Lantmännen Agro Oy:lle. Myytävä naudanrehuliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona tässä osavuositarkastuksessa. Naudanrehuliiketoimintaan liittyvät varat ja velat esitetään konsernitaseessa myytävänä olevina varoina ja velkoina.

Raisio-konsernin makeisliiketoiminta siirtyi 29.12.2017 Valeo Foods Limitedille. Terveelliset elintarvikkeet (aiemmin Brändit) -segmenttiin kuulunut makeisliiketoiminta raportoitui lopetettuna toimintona vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta.

Tuloslaskelma, lopetetut toiminnot (M€)

	1-9/2018	1-9/2017			1-12/2017		
	Naudan-rehut	Naudan-rehut	Makeiset	Yhteensä	Naudan-rehut	Makeiset	Yhteensä
Liikevaihto	52,0	53,9	70,7	124,6	72,3	96,0	168,3
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-44,5	-48,1	-57,5	-105,7	-63,9	-78,3	-142,2
Bruttokate	7,5	5,8	13,2	19,0	8,3	17,7	26,0
Liiketoiminnan tuotot ja kulut, netto	-4,4	-4,7	-6,8	-11,5	-6,5	-9,8	-16,2
Arvon alentumispoisto liikearvosta ennen luovutusta	-	-	-28,9	-28,9	-	-28,7	-28,7
Liiketulos	3,1	1,1	-22,5	-21,4	1,9	-20,8	-18,9
Rahoitustuotot ja -kulut	0,0	0,0	-0,4	-0,4	0,0	-0,3	-0,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,1	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Tulos ennen veroja	3,2	1,0	-22,8	-21,8	1,9	-21,1	-19,2
Tuloverot	-0,6	-0,2	-1,0	-1,2	-0,4	0,3	0,0
Lopetettujen toimintojen tulos verojen jälkeen	2,6	0,8	-23,8	-23,0	1,5	-20,8	-19,3
Tulos lopetettujen toimintojen luovutuksesta verojen jälkeen	-	-	-	-	-	-38,4	-38,4
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	2,6	0,8	-23,8	-23,0	1,5	-59,2	-57,7
Lopetettujen toimintojen verot							
Vero lopetettujen toimintojen tuloksesta	-0,6	-0,2	-1,0	-1,2	-0,4	-1,3	-1,6
Vero lopetettujen toimintojen luovutuksesta	-	-	-	-	-	1,6	1,6
Lopetettujen toimintojen verot yhteensä	-0,6	-0,2	-1,0	-1,2	-0,4	0,3	0,0

Rahavirrat, lopetetut toiminnot (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2017	1-12/2017	1-12/2017
	Naudan-rehut	Naudan-rehut	Makeiset	Naudan-rehut	Makeiset
Liiketoiminnan rahavirrat	-1,3	1,5	6,7	4,2	7,6
Investointien rahavirrat	-0,3	-0,2	-2,5	-0,2	71,4
Rahoituksen rahavirta, lainasaamisten muutos	-	-	-	-	-5,6
Rahavirrat yhteensä	-1,6	1,3	4,3	4,0	73,4

**Lopetetun toiminnon vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan,
makeisliiketoiminta (M€)**

	31.12.2017
Lopetetun toiminnon vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan:	
Pitkäaikaiset varat	116,4
Vaihto-omaisuus	11,8
Lyhytaikaiset saamiset	17,5
Lainasaamiset (cash pool)	-15,4
Rahavarat	2,8
Varat yhteensä	133,2
Pitkäaikainen vieras pääoma	2,3
Lyhytaikainen vieras pääoma	17,5
Velat yhteensä	19,8
Myyty nettovarallisuus	113,4
Kertyneet muuntoerot	-1,5
Myydyn liiketoiminnan luovutusvoitto/-tappio sisältäen kertyneet muuntoerot	-36,5
Myyntille kohdistetut kaupan kulut	-0,8
Myyntille kohdistettu myyntisaamisten takausvaraus	-1,1
Tulosvaikutus liikutukseen	-38,4
Velaton kauppahinta	100,0
Tehtäisiin liittyvä investointivelka ja muut korottomat nettovelkaan liittyvät erät	10,6
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	12,6
Osakkeiden kauppahinta	76,8
Osakkeiden kauppahinta	76,8
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	-12,6
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	89,4
Myyntin rahavirta kuluineen	86,0
Rahavirtalaskelmassa	
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	89,4
Investointien rahavirta	-5,4
Liiketoiminnan rahavirta	7,6
Lainasaamisten muutos	-5,6
Myyntin rahavirtavaikutus yhteensä ja lainasaamisten takaisinmaksut	86,0

Myytävänä olevat omaisuuserät, naudanrehuliiketoiminta (M€)

	30.9.2018
Pitkäaikaiset varat	15,3
Vaihto-omaisuus	7,8
Lyhytaikaiset saamiset	5,7
Varat yhteensä	28,8
Lyhytaikainen vieraspääoma	8,2
Velat yhteensä	8,2
Myytävän erien nettovarallisuus	20,6

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Hankintameno tilikauden alussa	310,7	371,8	371,8
Muuntoerot	-0,2	-0,3	-0,1
Lisäykset	3,3	9,5	13,8
Vähennykset	-0,7	-11,3	-74,7
Myytävänä olevat toiminnot	-87,7	-	-
Hankintameno tilikauden lopussa	225,5	369,7	310,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa	260,6	283,3	283,3
Muuntoerot	-0,1	-0,4	-0,4
Vähennykset ja siirrot	-0,1	-0,2	-31,3
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	3,6	6,8	9,0
Myytävänä olevat toiminnot	-73,3	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden lopussa	190,6	289,5	260,6
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	34,8	80,2	50,1

VARAUKSET (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Tilikauden alussa	3,2	2,6	2,6
Varausten lisäykset	0,0	0,1	1,1
Käytetyt varaukset	-2,1	-0,4	-0,5
Tilikauden lopussa	1,1	2,3	3,2

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,2	0,1	0,1
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,9	0,6	1,0
Saamiset johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,0	0,0	0,0
Velat johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,0	0,1	0,1

VASTUUSITOUMUKSET (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut			
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset			
Vähimmäisvuokravastuut	1,9	1,3	1,4
Muut vastuut	3,2	2,3	2,3
Takausvastuut konserniyhtiöiden sitoumuksista	29,2	0,0	33,1
Sitoutuminen investointimaksuihin	1,4	1,4	1,1

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Johdannaissovimusten nimellisarvot			
Valuuttatermiinit	84,0	109,0	82,1

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT (M€)

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

	Kirjanpito- arvo 30.9.2018	Käypä arvo 30.9.2018	Kirjanpito- arvo 31.12.2017	Käypä arvo 31.12.2017
Rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	2,3	2,3	2,2	2,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	33,5	33,5	32,7	32,7
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat sijoitukset *)	21,0	21,0	2,0	2,0
Rahavarat	89,8	89,8	149,0	149,0
Johdannaiset *)	0,0	0,0	0,2	0,2
Rahoitusvelat				
Pankkilainat	34,3	34,6	45,8	46,5
Rahoitusleasingvelat	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostovelat ja muut velat	26,2	26,2	32,5	32,5
Johdannaiset *)	0,0	0,0	0,2	0,2

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi oman pääoma estoiset sijoitukset. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen markkinahinnoittelun palvelutuottajan antamia arvostuksia. Oman pääoman estoiset sijoitukset kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

RAHAVIRTALASKELMAAN LIITTYVÄT TÄSMÄYTYSLASKELMAT

Liiketoimintojen rahavirtojen oikaisu (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Aineettoman ja aineellisen käyttöomaisuuden arvonalentumiset	-	28,9	36,5
Vaihto-omaisuuden arvonalentumiset	-	-	0,7
Tytäryhtiöosakkeiden luovutustappiot	-	-	38,4
Käyttöomaisuus myyntivoitot ja -tappiot	0,0	-28,2	-28,1
Osakepalkkiokulut	0,2	0,0	0,0
Muut	-0,3	0,0	-0,3
Oikaisu yhteensä rahavirtalaskelmalla	-0,1	0,6	47,3

Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa.

Investoinnin rahavirran käyttöomaisuuden hankinnat ja luovutukset (M€)

	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Käyttöomaisuushankinnat yhteensä	-4,0	-11,4	-15,9
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista (ostovelkojen muutos)	-0,6	-1,7	-0,7
Rahoitusleasingvelalla tai muulla korottomalla velalla rahoitetut investoinnit	0,0	0,0	0,0
Käyttöomaisuushankinnoista kassamaksuilla rahoitetut	-4,6	-13,021	-16,6
Käyttöomaisuuden luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa	0,0	28,2	28,1
Poistuneen omaisuuden tasearvo	0,1	11,1	11,2
Käyttöomaisuusmyynneistä saatu vastike rahavirtalaskelmalla	0,1	39,3	39,3

Myytöjen tytäryritysten nettovarot (M€)

	1-12/2017
Luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa ilman myynnille kohdistettuja kuluja	-36,5
Pitkäaikaiset varat	116,4
Vaihto-omaisuus	11,8
Saamiset	17,5
Rahavarat sis. Lainasaamiset (group cash pool)	-12,6
Pitkäaikainen vieraspääoma	2,3
Lyhytaikainen vieras pääoma	17,5
Myyty nettovarallisuus yhteensä	113,4
Myyntihinta	76,8
Luovutustulot rahavirtalaskelmalla oikaistuna luovutushetken rahoilla	89,4

Täsmäytyslaskelma rahoitustoimintaan liittyvistä veloista (M€)

	31.12.2017	Rahavirrat	Ei rahavirtavaikutteiset muutokset			30.9.2018
			Valuutta-Termiinit	Kurssi-muutokset	Käyvän arvon muutokset	
Pitkäaikaiset velat	45,7	-11,4	-	-	0,0	34,2
Lyhytaikaiset velat	0,0	-	-	-	-	0,0
Leasingvelat	0,1	-0,1				0,1
Pitkäaikaisten velkojen suojaamiseen käytetyt varat / velat netto	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	45,9	-11,5	-	-	0,0	34,4

JATKUVIEN LIIKETOIMINTOJEN TULOS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (M€)

	7-9/ 2018	4-6/ 2018	1-3/ 2018	10-12/ 2017	7-9/ 2017	4-6/ 2017	1-3/ 2017
Liikevaihto yksiköittäin							
Terveelliset elintarvikkeet	51,9	47,8	48,1	50,6	48,9	51,6	50,3
Raisioaqua	10,9	11,7	1,3	2,7	18,4	9,4	1,3
Muut toiminnot	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Toimialaryhmien väliset	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikevaihto yhteensä	63,1	59,7	49,7	53,7	67,7	61,4	51,8
Liiketulos yksiköittäin							
Terveelliset elintarvikkeet	7,3	6,8	8,1	8,5	9,3	10,7	9,8
Raisioaqua	0,9	0,3	-1,0	-0,7	2,7	1,1	-0,7
Muut toiminnot	-0,5	-0,6	-2,8	-10,2	-1,7	27,8	-2,6
Liiketulos yhteensä	7,8	6,5	4,4	-2,4	10,3	39,6	6,5
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,1	-0,1	0,1	-0,3	-0,7	-0,3	0,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-	-	-	-	-	-	-
Tulos ennen veroja	7,6	6,4	4,5	-2,7	9,6	39,3	6,5
Tuloverot	-1,7	-1,4	-1,1	-1,3	-2,0	-7,8	-1,2
Konsernin tulos	5,9	5,0	3,4	-4,0	7,6	31,5	5,3

TUNNUSLUKUJA

Tunnusluvut on laskettu jatkuvista toiminnoista.

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Liikevaihto, M€	172,6	180,9	234,6
Liikevaihdon muutos, %	-4,6	-11,8	-9,1
Käyttökate, M€	22,9	61,0	68,1
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	24,8	33,8	42,2
Poistot ja arvonalennukset, M€	4,3	4,6	14,0
Liiketulos, M€	18,6	56,4	54,1
% liikevaihdosta	10,8	31,2	23,0
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	20,6	29,2	35,9
% liikevaihdosta	11,9	16,1	15,3
Tulos ennen veroja, M€	18,5	55,4	52,7
% liikevaihdosta	10,7	30,6	22,5
Oman pääoman tuotto, %	7,4	19,2	14,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,6	19,7	15,1
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto, %	9,4	10,1	10,0
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	34,4	57,4	45,9
Korollinen nettorahoitusvelka kauden lopussa, M€	-76,4	-11,9	-105,1
Omavaraisuusaste, %	76,7	69,6	73,4
Nettovelkaantumisaste, %	-30,0	-3,9	-39,8
Investoinnit, M€	3,7	8,4	10,1
% liikevaihdosta	2,1	4,6	4,3
Tutkimus- ja tuotekehityskulut, M€	2,1	1,9	2,9
% liikevaihdosta	1,2	1,0	1,2
Henkilöstö keskimäärin	340	346	342
Tulos per osake, €	0,09	0,28	0,26
Vertailukelpoinen tulos per osake, €	0,10	0,14	0,17
Liiketoiminnan rahavirta per osake €	0,03	0,18	0,21
Oma pääoma per osake, €	1,62	1,93	1,68
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä kauden aikana, 1000 kpl			
Vaihto-osakkeet	125 338	124 921	124 927
Kantaosakkeet	31 989	32 459	32 436
Yhteensä	157 327	157 379	157 363
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1000 kpl			
Vaihto-osakkeet	125 458	124 896	125 028
Kantaosakkeet	31 876	32 418	32 291
Yhteensä	157 334	157 313	157 319
Osakkeiden markkina-arvo kauden lopussa, M€			
Vaihto-osakkeet	353,2	458,4	480,1
Kantaosakkeet	89,3	117,7	124,0
Yhteensä	442,4	576,0	604,1
Osakkeen kurssi kauden lopussa			
Vaihto-osakkeet	2,82	3,67	3,84
Kantaosakkeet	2,80	3,63	3,84

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tulos per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos
	Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Vaihtoehtoisten tunnuslukujen kaavat	
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja - tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset rahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Vertailukelpoinen tulos per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
	Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Liiketoiminnan rahavirta per osake	Liiketoiminnan rahavirta
	Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Oma pääoma per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma
	Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa
Vertailukelpoinen liikevaihto	Liikevaihto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liiketulos}}{\text{Vertailukelpoinen liikevaihto}} \times 100$
Käyttökate (EBITDA)	Liiketulos + poistot ja arvonalennukset
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät + poistot ja arvonalennukset
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita
Investoinnit	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä tytäryritysosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyrittösosakkeisiin ja muihin osakkeisiin.